

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Miloslava Výborného a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobkyně **a) K. F.**, zastoupené Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Sevastopolská 378/16, Praha 10, žalobce **b) nezletilý D. F.**, žalobkyně **c) nezletilá A. F.**, žalobci **b) a c)** zastoupeni JUDr. Miroslavem Mlčákem, advokátem, Pod Hůrkou 758, Klatovy, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 11. 2014, čj. OAM-281/ZA-ZA08-K01-2014, o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 29. 1. 2016, čj. 60 Az 20/2014 - 72,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobkyně a) Mgr. Jindřichu Lechovskému, advokátovi **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 4114 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobců b) a c) JUDr. Miroslavu Mlčákovi, advokátovi **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 13 455,20 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále také „napadené rozhodnutí“) rozhodl, že se žalobcům neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobci napadli rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Plzni. Ten shora uvedeným rozsudkem žalobu žalobkyně a) odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. pro neodstranění vad žaloby spočívajících v neuvedení žalobních bodů. Žalobu žalobců b) a c) zamítl, neboť jejich žalobní námitky neshledal důvodnými.

III.

[3] Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) brojili proti rozsudku krajského soudu kasační stížností. Ta byla v případě stěžovatelky a) podána z důvodu vyplývajícího z § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., stěžovatelé b) a c) poukazovali na kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Všichni stěžovatelé navrhovali zrušit napadený rozsudek a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[4] Kasační stížnost je podle stěžovatelů přijatelná, neboť krajský soud se při posouzení žaloby dopustil zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do jejich hmotněprávního postavení. V případě stěžovatelky a) uvedené pochybení spočívá v tom, že jí krajský soud neustanovil tlumočníka, ani kvalifikovaného právního zástupce a pro doplnění žaloby jí stanovil extrémně krátkou lhůtu v délce 4 dnů. Stěžovatelé b) a c) toto pochybení spatřují ve skutečnosti, že krajský soud potvrdil napadené rozhodnutí jako zákonné, přestože v něm žalovaný nepřihlédl ke skutečnostem odůvodňujícím udělení azylu či doplňkové ochrany těmto stěžovatelům.

[5] Stěžovatelé b) a c) dále v kasační stížnosti namítali nezákonnost napadeného rozsudku. Mají za to, že v řízení před žalovaným prokázali splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, nebo humanitárního azylu podle § 14 téhož zákona, případně měl žalovaný postupovat podle § 14a zákona o azylu a udělit jim doplňkovou ochranu. Matka stěžovatelů b) a c) měla důvodný strach o bezpečnost svých dětí, o jejich život a zdraví. Obava vyvstala, když byla ze strany neznámých rusky hovořících osob přinucena fotografovat různé průmyslové objekty, automobily, nádraží a podobná místa pod reálnou pohrůžkou, že se něco stane jejím dítětem [stěžovatelům b) a c)]. Udělení některé z forem mezinárodní ochrany odůvodňovala i situace v zemi původu, tedy probíhající válka s neodhadnutelnou délkou trvání a jejího územního rozsahu. Krajský soud nedostatečně zkoumal závěry žalovaného týkající se humanitárního azylu, byť na jeho udělení není právní nárok. Stěžovatelé b) a c) mají za to, že jim žalovaný měl přinejmenším udělit doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu.

[6] Skutečnost, že krajský soud v řízení o žalobě neustanovil stěžovatelce a) právního zástupce a zcela nestandardně stanovil stěžovatelům b) a c) pouze jednodenní lhůtu k doplnění žaloby způsobuje vady řízení před krajským soudem.

IV.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí i své vyjádření k žalobě. V postupu krajského soudu nespátřuje žádná pochybení. Napadené rozhodnutí i rozsudek krajského soudu jsou vydány v souladu se zákonem, se závěry obsaženými v napadeném rozsudku se žalovaný ztotožňuje. Navrhuje kasační stížnost zamítnout.

V.

[8] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 – 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje (usnesení je dostupné, stejně jako všechna dále uvedená rozhodnutí, na www.nssoud.cz).

[9] Stěžovatelka a) namítala, že krajský soud nezohlednil její nedostatečnou znalost českého jazyka, neprovedl šetření k případnému ustanovení tlumočníka a nadto jí stanovil k doplnění žaloby mimořádně krátkou lhůtu 4 dnů. K zajištění ústavně zaručeného práva na spravedlivý proces jí měl být také ustanoven kvalifikovaný právní zástupce. Žádné z uvedených pochybení však Nejvyšší správní soud v postupu krajského soudu neshledal.

[10] Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelkou a), že soud má účastníku řízení tlumočníka ustanovit, jakmile vyjde-li taková potřeba v řízení najevo. To plyne z § 18 odst. 2 o. s. ř., který se ve smyslu § 64 s. ř. s. použije i v soudním řízení správním. Taková situace však v daném případě nenastala.

[11] Krajský soud ani ze žaloby, ani z jejího doplnění [kterým stěžovatelka a) rozšířila okruh žalobců o své dvě nezletilé děti], ani z žádného jiného projevu nemohl zjistit, že stěžovatelka a) nemá dostatečnou znalost českého jazyka. Sama stěžovatelka tuto skutečnost soudu nesdělila. Žaloba i její doplnění byly psány v českém jazyce, aniž bylo zřejmé, že je vyhotovuje někdo jiný, než stěžovatelka sama. Na výzvu soudu k doplnění skutečností podstatných pro ustanovení zástupce reagovala vyplněným *Prohlášením o majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce* ze dne 14. 8. 2015 (dále jen „Prohlášení“), aniž uvedenou okolnost zmínila. Neznalost nebo nedostatečnou znalost českého jazyka neuvedla ani v Čestném prohlášení ze dne 14. 8. 2015, připojeném k Prohlášení.

[12] Nelze přehlédnout, že v době od podání žaloby do vydání usnesení obsahujícího výzvu k doplnění žaloby a usnesení o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce (obě vydaná dne 2. 11. 2015) neměl krajský soud k dispozici správní spis. Ten mu žalovaný postoupil teprve 17. 12. 2015. Ani ze správního spisu proto krajský soud na případnou neznalost českého jazyka u stěžovatelky a) nemohl usoudit. Krajský soud tedy neměl žádnou konkrétní indicii, která by nasvědčovala, že má stěžovatelka s porozuměním českému jazyku nebo komunikaci v něm potíže a je proto na místě jí k řádnému uplatňování práv ustanovit tlumočníka. Nevyšla-li potřeba ustanovit stěžovatelce a) tlumočníka v řízení najevo, nebyl krajský soud povinen provádět v tomto směru jakákoliv šetření. Nepochybil proto, neustanovil-li stěžovatelce a) tlumočníka.

[13] Nelze přisvědčit ani námitce, že krajský soud stěžovatelce a) stanovil k doplnění žaloby extrémně krátkou lhůtu 4 dnů. Krajský soud správně dovodil, že stěžovatelčina žaloba neobsahuje žádný žalobní bod. V takovém případě bylo možno uvedenou vadu žaloby odstranit pouze ve lhůtě pro její podání (§ 71 odst. 2 s. ř. s.). V posuzované věci činila lhůta k podání žaloby 15 dnů ode dne doručení napadeného rozhodnutí (srov. § 32 odst. 1 zákona o azylu). Rozhodnutí bylo stěžovatelce a) doručeno 8. 12. 2014.

Stěžovatelka a) v žalobě podané jedenáctý den lhůty pro podání žaloby (dne 19. 12. 2014) požádala o ustanovení zástupce. V souladu s § 35 odst. 8 věty třetí s. ř. s. po dobu od podání takové žádosti do právní moci rozhodnutí o ní lhůta pro podání žaloby neběží. Usnesení krajského soudu o zamítnutí stěžovatelčiny žádosti o ustanovení zástupce nabylo právní moci dne 11. 11. 2014. Téhož dne jí bylo doručeno též usnesení s výzvou k odstranění vad žaloby uvedením alespoň jednoho žalobního bodu. Ode dne následujícího (srov. § 40 odst. 1 s. ř. s.) pokračoval běh lhůty pro podání žaloby, z níž zbývaly 4 dny. Krajský soud tedy nepochybil, pokud právě tuto lhůtu stanovil stěžovatelce k doplnění žalobních bodů. I kdyby poskytl lhůtu delší, stěžovatelka by byla povinna vytýkanou vadu žaloby odstranit právě a jen do skončení lhůty pro podání žaloby (do 4 dnů), aby předešla jejímu odmítnutí podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Lhůta stanovená soudem k uvedení řádných žalobních bodů plně respektovala zákonnou úpravu a také dbala práva stěžovatelky a) na přístup k soudu. Stanovení delší lhůty ke splnění soudem uložené povinnosti nemohlo vést ke sledovanému cíli (zhojení vady žaloby uvedením alespoň jednoho řádného žalobního bodu ve lhůtě pro podání žaloby).

[14] K poslední námitce stěžovatelky a) Nejvyšší správní soud doplňuje, že otázkou ustanovení zástupce v řízení před krajským soudem není oprávněn se v tuto chvíli zabývat. Usnesení o zamítnutí stěžovatelčiny žádosti o ustanovení zástupce bylo způsobilé samostatného kasačního přezkumu, o čemž byla stěžovatelka poučena. Možnosti brojit proti závěrům krajského soudu však stěžovatelka a) v zákonné lhůtě (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) nevyužila. Nyní již uvedené usnesení (na č. l. 36 spisu krajského soudu) nelze přezkoumat. Přesto Nejvyšší správní soud poukazuje na obsah jeho odůvodnění, v němž krajský soud důvody zvoleného postupu obsáhle vyložil.

[15] Krajský soud se žádných zásadních pochybení, jež by mohly mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky a), nedopustil a respektoval i ustálenou a vnitřně jednotnou judikaturu Nejvyššího správního soudu, proto kasační stížnost stěžovatelky a) není přijatelná.

[16] Také námitky stěžovatelů b) a c) Nejvyšší správní soud neshledal opodstatněnými z pohledu naplnění důvodů přijatelnosti jejich kasační stížnosti.

[17] Přesah vlastních zájmů stěžovatelé b) a c) dovozovali z toho, že krajský soud nesprávně posoudil splnění zákonných podmínek pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 14, resp. § 14a zákona o azylu. Uvedenou výhradu však Nejvyšší správní soud nesdílí.

[18] Stěžovatelé b) a c) žádost o udělení mezinárodní ochrany opírali o důvodný strach o svoji bezpečnost, život a zdraví a dále poukazovali na probíhající válku v zemi původu.

[19] Ze správního spisu se podává, že žalovaný v řízení obstaral poklady potřebné k rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. S nimi stěžovatelku a), která je současně zákonnou zástupkyní stěžovatelů b) a c), seznámil. Tato k nim v řízení neuplatnila žádné výhrady, námitky či jiné připomínky, sama také žádné další podklady či důkazy na podporu svých tvrzení neoznačila. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí jednotlivě a podrobně zabýval splněním zákonných předpokladů pro udělení azylu i

doplňkové ochrany v návaznosti na tvrzení stěžovatelů v jejich žádosti. Své úvahy ve vztahu ke všem stěžovatelům obsáhle vyložil na stranách 3 - 10 napadeného rozhodnutí. Podmínky pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany neshledal. Jeho rozhodnutí je nejen srozumitelné, ale i řádně odůvodněné.

[20] Krajský soud se při přezkumu napadeného rozhodnutí jednotlivě zabýval závěry žalovaného, jež vyslovil k (ne)možnosti udělit stěžovatelům b) a c) mezinárodní ochranu podle § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Přitom neopomněl poukázat na relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. 9 - 13 napadeného rozsudku). Jeho úvahám není co vytknout. Nejvyšší správní soud pro stručnost poukazuje na věcně správné a příléhavé závěry krajského soudu, k nimž se přiklání.

[21] Ani námitce o vadách řízení před krajským soudem proto, že stěžovatelce a) nebyl ustanoven zástupce a že stěžovatelům b) a c) byla stanovena krátká lhůta 1 dne k doplnění žaloby, nemůže Nejvyšší správní soud přisvědčit. K možnostem kasačního přezkumu usnesení o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce stěžovatelce a) se Nejvyšší správní soud vyjádřil shora v bodě [14]. Nadto se usnesení krajského soudu v této části nemohlo jakkoliv dotknout veřejných subjektivních práv stěžovatelů b) a c), proto nejsou legitimováni k uplatnění uvedené námitky. Stěžovatelům b) a c) krajský soud v řízení o žalobě ustanovil na jejich žádost advokáta. Ten řádně v soudem stanovené, byť velmi krátké (jednodenní) lhůtě žalobu stěžovatelů b) a c) doplnil o chybějící žalobní body. Jejich žaloba tak byla způsobilá soudního přezkumu a byla krajským soudem věcně posouzena.

[22] Ohledně stanovení délky lhůty pro doplnění žaloby platí i v případě stěžovatelů b) a c) závěry, vyslovené k téže otázce v případě stěžovatelky a) v bodě [13] s jedinou výjimkou. Žaloba stěžovatelů b) a c) byla podána o tři dny později (dne 22. 12. 2014), než žaloba stěžovatelky a). V případě stěžovatelů b) a c) proto poté, co jim byl ustanoven zástupce, ze lhůty pro podání žaloby zbýval pouze jediný den. K zachování požadavků vyplývajících z § 71 odst. 2 s. ř. s. byl krajský soud povinen při stanovení lhůty k odstranění vad žaloby uvedenou skutečnost zohlednit. Do práv stěžovatelů b) a c) stanovením této lhůty nebylo zasaženo, jelikož ji ustanovený zástupce dodržel a žalobu o chybějící žalobní body doplnil.

VI.

[23] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že se krajský soud nedopustil takového zásadního pochybení, které by mělo dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelů a kasační stížnost nepřesahuje svým významem jejich vlastní zájmy. Vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na všechny stížní námitky.

[24] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost ve smyslu § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[25] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 3, větou první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[26] Stěžovatelům byli ustanoveni zástupci z řad advokátů, stěžovatelce a) usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2016, čj. 8 Azs 60/2016 – 36, Mgr. Jindřich Lechovský, stěžovatelů b) a c) usnesením krajského soudu ze dne 2. 11. 2015, čj. 60 Az 20/2014 – 36, JUDr. Miroslav Mlčák. Zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. V případě, kdy je zástupce z řad advokátů ustanoven soudem, platí jeho hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[27] Ustanovený zástupce stěžovatelky a) Mgr. Jindřich Lechovský v řízení učinil 1 úkon právní služby ve výši 3100 Kč spočívající v doplnění kasační stížnosti ze dne 22. 5. 2016 [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Dále mu náleží paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Za zastupování v řízení o kasační stížnosti ustanovenému advokátovi celkem náleží 3400 Kč. Tato částka je dále zvýšena o 21% daň z přidané hodnoty ve výši 714 Kč, jelikož ustanovený zástupce stěžovatelky a) doložil, že je plátcem této daně (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Částka 4114 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

[28] Zástupce stěžovatelky a) uplatnil také odměnu za přípravu a převzetí věci provedené studiem soudního spisu dne 18. 5. 2016. Podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu náleží odměna za první poradou s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení. Ustanovený zástupce však netvrdil, ani nikterak nedoložil, že by takovou první poradou, jejíž součástí je i převzetí a příprava zastoupení, uskutečnil. Pouhé nahlédnutí do soudního spisu a pořízení kopií listin vlastním záznamovým zařízením není úkonem právní služby, za nějž by bylo možno přiznat odměnu ve smyslu § 11 odst. 1 advokátního tarifu, popř. ve spojení s § 11 odst. 3 téhož právního předpisu. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému zástupci stěžovatelky a) odměnu toliko v rozsahu, jak uvedeno v bodě [27] tohoto rozsudku.

[29] Odměna ustanoveného zástupce stěžovatelů b) a c) JUDr. Miroslava Mlčáka činí za jeden úkon právní služby 3100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. S ohledem na skutečnost, že tento ustanovený zástupce společně zastupoval dva stěžovatele, náleží za každou z těchto osob odměna snižená o 20%, tj. 2480 Kč podle § 12 odst. 4 advokátního tarifu. Ustanovený zástupce v řízení učinil 2 úkony právní služby po 2480 Kč spočívající v právní poradě se zákonnou zástupkyní nezletilých stěžovatelů b) a c) dne 2. 5. 2016 (o čemž předložil potvrzení) a v doplnění kasační stížnosti ze dne 13. 5. 2016. Dále mu náleží u každého ze stěžovatelů dvě paušální náhrady hotových výdajů ve výši 300 Kč [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 3 advokátního tarifu]. Za zastupování v řízení o kasační stížnosti ustanovenému advokátovi celkem náleží 11 120 Kč. Tato částka je dále zvýšena o 21% daň z přidané hodnoty ve výši 2335,20 Kč, jelikož ustanovený zástupce stěžovatelů b) a c) doložil, že je plátcem této daně (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Částka 13 455,20 bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně 31. října 2016

JUDr. Miloslav Výborný
předseda senátu